

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันมนุษย์ได้ให้ความสำคัญต่อภาษาและวัฒนธรรมมากขึ้น ทั้งยังได้ตระหนักดีว่า ภาษาและวัฒนธรรมเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศชาติ การเรียนรู้ภาษาประจำชาติภาษาเดียวย่อมไม่เพียงพอ (Brooks, 1960) ดังจะเห็นได้ว่า ภาษาอังกฤษมีความสำคัญมากภาษาหนึ่งที่เขาามีบทบาทสำคัญต่อการดำรงชีวิต และการพัฒนาสังคมไทยในปัจจุบัน และอาจกล่าวได้ว่า ผู้ที่มีความรู้ภาษาอังกฤษดีจะมีโอกาสในสังคมและโอกาสที่จะพัฒนาสังคมให้ก้าวหน้าไปด้วยพร้อมกัน การเรียนรู้ภาษาไทยอย่างเข้มข้นจึงควรควบคู่ไปกับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษอย่างจริงจังด้วย (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2535) //

จากความสำเร็จของภาษาอังกฤษต่อการดำรงชีวิตของคนไทยดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดให้วิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเลือกในกลุ่มประสบการณ์พิเศษ ของหลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานที่ดีทางด้านความรู้และทักษะการใช้ภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา โดยใช้แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Approach) ที่มีเป้าหมายเพื่อปลูกฝังและส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนไปพร้อม ๆ กัน สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างแท้จริง

การสอนภาษาเพื่อการสื่อสารเป็นแนวการสอนที่ให้ความสำคัญกับเนื้อหาที่ใช้ในการสื่อสารมากกว่ารูปแบบของภาษา คือ ให้ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสารมากกว่าความสามารถในด้านไวยากรณ์ (สุไร พงษ์ทองเจริญ, 2526) ซึ่งการเรียนรู้ภาษาเพื่อให้สามารถใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสมนั้น การเรียนตัวภาษาเพียงอย่างเดียวไม่สามารถทำให้สื่อความหมายในชีวิตจริงได้ จะต้องอาศัยองค์ประกอบด้านวัฒนธรรมและสังคม (Sociocultural aspects) (Stern, 1989) ประสบการณ์การเรียนรู้และเข้าใจในวัฒนธรรมจึงเป็นส่วน

สำคัญที่จะช่วยเพิ่มพูนประสบการณ์ทางภาษาและเสริมการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศได้ดียิ่งขึ้น (กัทธาทิพย์ สิงหะเนติ และผ่าน บาลโพธิ์, 2526)

ถึงแม้หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) ได้กำหนดเป้าหมายในการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษ ที่สอดคล้องกับความสำคัญของการเรียนรู้วัฒนธรรมควบคู่กับการเรียนภาษา ดังได้กล่าวมาแล้ว รวมทั้งได้กำหนดจุดเน้นที่สำคัญในการจัดการเรียนการสอน คือ ครูผู้สอนจะต้องศึกษาค้นคว้าและพัฒนาเทคนิควิธีสอนหลาย ๆ วิธีให้สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียนและสภาพท้องถิ่น (กรมวิชาการ, 2534) แต่จากการศึกษาปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยพบว่า การเรียนการสอนยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร นักเรียนขาดความสนใจไม่เห็นประโยชน์ของการเรียนภาษาอังกฤษ และไม่สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน (ปานตา ใช้เทียมวงศ์, 2531) ส่วนปัญหาในด้านครูผู้สอนนั้น พบว่าครูส่วนใหญ่ไม่ได้ศึกษาวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาเอกหรือวิชาโทมาก่อน และยังไม่เห็นความสำคัญของการให้ความรู้ด้านวัฒนธรรมควบคู่กับการสอนภาษา (เดือนตา ไม้จันทร์, 2529) ในขณะที่ตัวกันครูบางส่วนก็ไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรปัจจุบัน (สาลี ศิลปธรรม, 2533) ซึ่งทั้งหมดดังกล่าวอาจเป็นสาเหตุให้การเรียนการสอนภาษาไม่ประสบผลสำเร็จหรือไม่ก้าวหน้าเท่าที่ควร

ในสภาพปัจจุบันนี้ แนวโน้มจากกระแสนานาชาติที่โลกต้องติดต่อสัมพันธ์กันอย่างลึกซึ้งกว้างขวางในยุคของการสื่อสาร (Information Age) เป็นผลต่อเนื่องให้เด็ก ๆ ทุกวัยทั่วโลกได้เรียนรู้และรับอิทธิพลระหว่างวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน (Intercultural Influences) โดยผ่านทางสื่อต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกและรวดเร็วขึ้น (Dixon, 1992) และจากการประชุม The International Conference Preparing Teachers For All The World's Children : An Era of Transformation ซึ่งจัดโดยที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (October 12-14, 1992) พบว่า นักการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนภาษานานาชาติ อาทิเช่น Dorothy Moore, Graham Corr และ William Garder ได้แสดงความคิดเห็นอย่างสอดคล้องกัน ในเรื่องของการให้เด็กเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาและเกิดความเข้าใจอันดีระหว่างวัฒนธรรม

ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า การเรียนรู้ภาษาและเข้าใจในวัฒนธรรมวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชนชาติอื่น เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยาก และนั่นบทบาทของครูที่ควรคำนึงโดยเฉพาะในด้านการศึกษาและวัฒนธรรมคือ การขยายประสบการณ์ของเด็กให้เห็นการเกี่ยวเนื่องและสัมพันธ์กันของมนุษย์ทั่วโลก (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์, 2535) ซึ่งเท่ากับเป็นการย่อโลกเข้ามาในชั้นเรียน (Ramler, 1991) โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรเริ่มจัดให้มีการเรียนรู้วัฒนธรรมกันตั้งแต่ระดับประถมศึกษา (Chartock, 1991)

เพื่อเป็นการเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรมีการวิจัย การใช้เทคนิคการสอน วัฒนธรรมกับภาษาที่เหมาะสม และเกิดผลดีต่อการเรียนการสอนภาษาว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และจากการศึกษาของผู้วิจัย พบว่า มีนักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนวคิดที่สอดคล้องกัน เช่น

ลาโด (Lado, 1988) กล่าวว่า ครูสอนภาษาจำเป็นต้องสอนเนื้อหาทางวัฒนธรรมให้แก่ผู้เรียนด้วย แม้ว่าจะไม่สามารถสอนได้ทุกเรื่องทุกสถานการณ์ แต่ก็ควรอธิบายความหมายทางวัฒนธรรมให้ผู้เรียนอย่างกว้าง ๆ ซีลี (Seelye, 1984) กล่าวถึงครูสอนภาษาว่ามักมองข้ามความสำคัญของการสอนวัฒนธรรมควบคู่กับการสอนภาษา โดยอ้างว่าเวลาที่จะสอนกฎเกณฑ์ทางไวยากรณ์และเนื้อหาต่าง ๆ นั้นไม่เพียงพอหรืออ้างว่าผู้เรียนจะเรียนรู้ได้เองในภายหลัง ริเวอร์ส (Rivers, 1972) กล่าวถึงการใช้เวลาในห้องเรียนเพื่อสอนวัฒนธรรมว่า ครูสามารถทำได้โดยการสอนสอดแทรกหรือบูรณาการในกระบวนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนซึมซับการเรียนรู้ทั้งภาษาและวัฒนธรรม นอกจากนี้ แฮมเมอร์ลี (Hammerly, 1982) และวาเลตต์ (Valette, 1981) ได้กล่าวถึง หัวข้อทางวัฒนธรรมที่ควรนำมาไว้ในการสอนภาษาต่างประเทศ สำหรับผู้เริ่มเรียนว่า ควรเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมหรือวัฒนธรรมในชีวิตประจำวันให้มากที่สุด

นอกจากนี้นักการศึกษาหลายท่านดังกล่าว ยังได้ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเทคนิคการสอนวัฒนธรรมกับภาษาที่คล้ายคลึงกันหลายวิธี เช่น การบรรยายทางวัฒนธรรม (cultural asides) ภาพการ์ตูนที่แสดงถึงวัฒนธรรม (culture cartoons) ปฏิทินห้องเรียน (classroom calendar) วัฒนธรรมตัวอย่าง (culture samples of slices of life) ภาพยนตร์ทางวัฒนธรรม (culture film) การปฏิบัติตามคำสั่ง

(audiomotor unit) เกมวัฒนธรรม (culture games) การแสดงละครย่อยทางวัฒนธรรม (culture minidrama) การจัดศูนย์การเรียนรู้ทางวัฒนธรรม (culture learning centers) การจัดหน่วยสั้น ๆ เกี่ยวกับวัฒนธรรม (culture clusters) การสรุปวัฒนธรรมเป็นส่วน ๆ (culture capsules) เป็นต้น

จากแนวคิดทั้งหมดดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ครูสามารถใช้เวลาในชั่วโมงเรียนเพื่อสอนวัฒนธรรมควบคู่กันกับการสอนภาษา โดยเลือกหัวข้อทางวัฒนธรรมที่เหมาะสม แล้วกำหนดจุดประสงค์ทางวัฒนธรรมเพิ่มเติมในจุดประสงค์การเรียนรู้ แล้วเลือกเทคนิคการสอนที่เหมาะสมกับระดับและวัยของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษาควรรู้จักใช้เทคนิคการสอนที่ดึงดูดความสนใจ เข้าใจได้ง่ายและเกิดความสนุกสนาน ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การสอนด้วยวีดิทัศน์ทางวัฒนธรรม (culture video) แทนภาพยนตร์ทางวัฒนธรรม (culture film) และการแสดงละครย่อยทางวัฒนธรรม (culture minidrama)

การสอนโดยการใช้วีดิทัศน์เป็นหนึ่งในเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เข้ามามีบทบาทช่วยพัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แอลสัน (Allan, 1983) ได้เสนอเทคนิคการสอนโดยใช้วีดิทัศน์ประกอบการสอน 6 วิธีดังนี้

วิธีที่ 1 ให้อุบายการตลอด เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นภาพและฟังภาษาที่ใช้ในเนื้อหาทั้งหมด และฝึกให้ผู้เรียนประมวลความคิดเพื่อสร้างความเข้าใจในเนื้อหาและวัฒนธรรมจากเหตุการณ์ในเรื่อง ซึ่งเป็นวิธีที่ง่ายสำหรับการเริ่มต้นสอนภาษาต่างประเทศแก่ผู้เริ่มเรียน

วิธีที่ 2 ให้อุบายเนื้อหาเป็นตอนหรือโอง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจเนื้อหาและเหตุการณ์ได้ชัดเจนยิ่งขึ้นเป็นจริง

วิธีที่ 3 ให้อุบายโดยฝึกเสียง เพื่อฝึกทักษะทางภาษา โดยให้ผู้เรียนเห็นสถานการณ์ก่อนการได้ยินเสียง ซึ่งใช้ภาพเป็นสิ่งเร้าให้เกิดจินตนาการของการสร้างบทสนทนา

วิธีที่ 4 ให้อุบายโดยไม่เห็นภาพ เพื่อเร้าให้ผู้เรียนคิดและอภิปรายว่าจากเสียงที่ได้ยินควรเป็นสถานการณ์ใด

วิธีที่ 5 ให้อุบายแบ่งกลุ่มฟังเสียงกับดูภาพ เพื่อประสานความคิดของผู้เรียนทั้งสองกลุ่มด้วยเนื้อหาเดียวกัน

วิธีที่ 6 แบ่งกลุ่มฟังเสียงและดูภาพกับฟังเสียงอย่างเดี่ยว

ขั้นตอนการสอนโดยการใช้วิธีทัศนมีดังนี้คือ

1. ขั้นเตรียม เป็นการเตรียมตัวผู้เรียนก่อนดูทัศน เช่น ครูบอกจุดสำคัญของเรื่องและตั้งคำถามนำไปสู่จุดสำคัญของเรื่องหรือตั้งคำถาม ซึ่งนำไปสู่คำตอบที่เป็นจุดสำคัญของเรื่อง

2. ให้ผู้เรียนดูทัศน

3. ผู้สอนอภิปราย เนื้อหา ศัพท์ และรูปประโยคที่ใช้ในทัศน

4. ขั้นฝึกและใช้ภาษา เป็นการจัดกิจกรรมการฝึกทักษะทางภาษาที่เรียนเป็นคู่หรืออภิปรายกลุ่ม เป็นต้น

5. ขั้นเสริมแรง เป็นการฝึกการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมต่าง ๆ

โดยให้ที่ผู้วิจัยจะเลือกเทคนิคการสอนวิธีที่ 1 คือ ให้ดูรายการตลอดเนื่องจากเป็นวิธีที่ง่ายต่อความเข้าใจในเนื้อหาและเหตุการณ์ เหมาะสำหรับการเริ่มต้นสอน (ประไพ เทียนเงิน, 2534)

อีกทัศนะหนึ่งของนักวิชาการ นักการศึกษาได้กล่าวถึง เทคนิคในการสอนภาษา ด้วยการแสดงละครว่า จะช่วยสร้างบรรยากาศที่ดี ได้รับความสนใจให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น ได้เคลื่อนไหว มีส่วนร่วมในสถานการณ์ และได้ประสบการณ์ที่คล้ายชีวิตจริง โดยสามารถสร้างบทละครเป็นบทสนทนาสั้น ๆ เพียง 3 ฉาก จะใช้อุปกรณ์หรือไม่ใช้ก็ได้ และใช้ผู้แสดงไม่เกิน 10 คน (Via, 1978) และในปี 1985 คอปเป้ (Koppe) ได้เสนอแนะเทคนิคการสอนวัฒนธรรมกับภาษา สำหรับผู้เริ่มเรียนภาษาต่างประเทศที่ได้ผลดีวิธีหนึ่ง คือ การใช้การแสดงละครย่อยทางวัฒนธรรม (Culture minidrama) เป็นการใช้บทสนทนาในบทละครสั้น ๆ ที่แฝงด้วยการสื่อความหมายทางวัฒนธรรม ซึ่งในการพูดไม่ว่ารูปแบบใด จะมีลักษณะบางอย่างของวัฒนธรรมแฝงอยู่ บทสนทนาจึงเป็นสิ่งแสดงถึงวัฒนธรรมได้ดีที่สุด (พวงเพ็ญ อินทประวัตติ, 2520) คอปเป้ (Koppe, 1985) ได้เสนอขั้นตอนในการสอนด้วยการแสดงละครย่อยทางวัฒนธรรมดังนี้

1. ขั้นนำ เป็นการสร้างความสนใจให้ผู้เรียนพร้อมที่จะเรียนหรือเป็นการทบทวนบทเรียนเดิม

2. **ชั้นสอน** แบ่งกิจกรรมการเรียนการสอนเป็น 3 ชั้น คือ
 - 2.1 **ชั้นเตรียม** เป็นการให้แนวการเรียนรู้อ การกำหนดเรื่อง หรือ สถานการณ์ การเตรียมผู้แสดงและผู้ชม
 - 2.2 **ชั้นแสดง** ให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการแสดง
 - 2.3 **ชั้นอภิปรายผลและสรุป** โดยครูให้นักเรียนซักถาม และแสดงความคิดเห็น จากนั้นครูอธิบายเพิ่มเติมและช่วยกันสรุป
3. **ชั้นประเมินผล** เป็นการตรวจสอบความรู้ความเข้าใจของนักเรียน

การใช้การแสดงละครย่อยทางวัฒนธรรมนั้น นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในด้านวัฒนธรรมทั้งที่เป็นส่วนเหมือนและแตกต่างกันกับวัฒนธรรมของผู้เรียนแล้ว (Parker, 1967) ยังช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ดังผลการวิจัยของ นิตยา ประพุดติกิจ (2527) เรื่องการเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาฝึกหัดครูวิชาเอกภาษาอังกฤษที่เรียนโดยใช้กิจกรรมการละครกับการฝึกปฏิบัติ ผลปรากฏว่าการเรียนโดยใช้กิจกรรมการละครให้ผลสัมฤทธิ์ทางการพูดภาษาอังกฤษสูงกว่าการฝึกปฏิบัติ อย่างมีนัยสำคัญที่ .05

ด้วยแนวคิดและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยเชื่อว่าการนำเอาความรู้ทางวัฒนธรรมมาสอดแทรกในการเรียนการสอนภาษา น่าจะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จและสามารถใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้ถูกต้องยิ่งขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมทั้งของผู้เรียนและของเจ้าของภาษา อันก่อให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อเพื่อนมนุษย์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทดลองสอนโดยการใช้วิถีทัศน์ทางวัฒนธรรมและการแสดงละครย่อยทางวัฒนธรรม เพื่อศึกษาว่าวิธีดังกล่าวทั้ง 2 วิธี วิธีใดจะช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษดีขึ้นมากน้อยเพียงใด เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยการใช้วิธีทัศนทางวัฒนธรรม และการแสดงละครย่อยทางวัฒนธรรม

สมมติฐานของการวิจัย

การใช้เทคโนโลยีทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วิธีทัศนเป็นหนึ่งในเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่เข้ามามีบทบาทมากในการเรียนการสอนภาษา เพราะนอกจากสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจบทเรียนแล้ว ยังช่วยให้ผู้เรียนเห็นการสื่อสารโดยการใช้คำพูดและไม่ใช้คำพูด รวมทั้งเป็นวัฒนธรรมของชาติอื่นได้อย่างชัดเจน (วาววาว โรงสะอาด, 2528)

ในอีกทัศนะหนึ่งของนักวิชาการ นักการศึกษา กล่าวว่า ภาษาและวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง กิจกรรมทางภาษาจะต้องเป็นกิจกรรมที่มีความหมาย การสอนที่ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมได้เคลื่อนไหว ได้แสดงออก จะช่วยสร้างความสนใจในการเรียนมากขึ้น (พวงเพ็ญ อินทรประเสริฐ, 2520) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนโดยใช้การแสดงละครจะใช้ได้ผลดีในวิชาภาษาต่างประเทศ (อมรา ปฐภิญโญบูรณ์, 2522) เพราะการสนทนาในบทละครไม่ว่ารูปแบบใดจะมีลักษณะบางอย่างของวัฒนธรรมแฝงอยู่

จากแนวคิดและเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า ทั้งการสอนโดยการใช้วิธีทัศนทางวัฒนธรรม และการสอนโดยใช้การแสดงละครย่อยทางวัฒนธรรม ล้วนมีผลดีต่อการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษา ซึ่งน่าจะเป็นวิธีสอนที่ทำให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ และได้รับความสนใจจากผู้เรียน แต่การใช้วิธีทัศนในการสอนภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษานั้น จะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจได้ง่ายกว่าการใช้การแสดงละคร เนื่องจากผู้เรียนสามารถเห็นภาพในสถานการณ์และการโต้ตอบที่เป็นจริงได้ชัดเจนมากกว่า (Barley, 1977) และจากงานวิจัยของ ประไพ เทียนเงิน (2534) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการฟังและการพูดภาษาอังกฤษหลังการเรียนโดยการสอนด้วยวิธีทัศนสูงกว่าก่อนการเรียน โดยการสอนด้วยวิธีทัศนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และเนื่องจากยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษที่เรียนโดยการใช้วิธีทัศนทางวัฒนธรรมและ

การแสดงละครย่อยทางวัฒนธรรมมาก่อน ผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานของการวิจัยครั้งนี้ว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยการใช้วีดิทัศน์ทางวัฒนธรรม สูงกว่าการเรียนโดยการใช้การแสดงละครย่อยทางวัฒนธรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนโดยการใช้วีดิทัศน์ทางวัฒนธรรม และการแสดงละครย่อยทางวัฒนธรรม หลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 โรงเรียนวัดโชติทายการาม อำเภอคำเนินสะดวก สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี รวมทั้งสิ้นจำนวน 50 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม ๆ ละ 25 คน
2. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยใช้เนื้อหาของวิชาภาษาอังกฤษจากหนังสือ English Is Fun เล่ม 3 และเล่ม 4 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2533) โดยเลือกเนื้อหาที่ตรงกับหัวข้อ วัฒนธรรมที่กำหนดในการทดลอง เช่น การทักทาย การแนะนำตัว การซื้อ-ขาย การอยู่ร่วมกันของครอบครัว อาหารและมารยาทในการรับประทานอาหาร เป็นต้น
3. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม รวมทั้งสิ้น 4 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 วัน วันละ 6 คาบ (คาบละ 20 นาที) รวมระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองทั้งสิ้น 90 คาบ (30 ชั่วโมง)
4. ตัวแปรที่จะศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอนโดยการใช้วีดิทัศน์ทางวัฒนธรรม และการสอนโดยการใช้การแสดงละครย่อยทางวัฒนธรรม

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังจากการเรียนโดยวิธีดังกล่าว

ข้อตกลงเบื้องต้น

แผนการสอนที่ใช้ในการทดลองทั้ง 2 กลุ่ม มีขอบเขตเนื้อหาทางด้านวัฒนธรรมและโครงสร้างประโยคที่ใช้สอนเท่ากัน โดยผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

วัฒนธรรม หมายถึง วิถีการดำเนินชีวิต พฤติกรรมการแสดงออกต่าง ๆ การใช้ภาษา การแสดงความคิด ประเพณี การแต่งกาย การกินอยู่และกีฬามารยาท รวมทั้งสถานที่ต่าง ๆ ของชนชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาประจำชาติ ในที่นี้ หมายถึง ประเทศอังกฤษและสหรัฐอเมริกา (พระยาอนุমানราชชน อ้างถึงใน ทศพร สุวรรณชาติ, 2529)

วิถีทัศน์ทางวัฒนธรรม หมายถึง แถบบันทึกภาพและเสียงที่แสดงถึงวิถีการดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่ พฤติกรรมการแสดงออกจริง ๆ การใช้ภาษา และแสดงความคิด ประเพณี การแต่งกาย การกินอยู่และกีฬามารยาท รวมทั้งสถานที่ต่าง ๆ ของชนชาติที่ใช้ภาษาอังกฤษ

การสอนโดยการใช้วิถีทัศน์ทางวัฒนธรรม หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้วยการสอดแทรกความรู้ทางวัฒนธรรม โดยใช้วิถีทัศน์ประกอบการสอนและนำแนวคิดเทคนิคการสอนของ แอลลัน (Allan, 1983) และประไพ เทียนเงิน (2534) มาประยุกต์เป็นขั้นตอนได้ดังนี้

1. การตั้งจุดประสงค์ ครูผู้สอนจะกำหนดจุดประสงค์ทางวัฒนธรรมเพิ่มเติมในจุดประสงค์การเรียนรู้
2. การดำเนินการสอน
 - 2.1 ชี้นำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนา ชักถาม ใช้ภาพประกอบหรืออธิบายเพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียน
 - 2.2 ชี้นำเตรียมนักเรียนก่อนดูรายการวิถีทัศน์ โดยครูบอกจุดสำคัญของเนื้อเรื่อง ตั้งคำถามไปสู่จุดสำคัญ หรือตั้งคำถามสรุปความสำคัญของเรื่อง เป็นต้น
 - 2.3 ให้นักเรียนดูวิถีทัศน์ตลอดเรื่อง (ความยาวของเรื่องไม่เกิน 15 นาที) ครูอาจอธิบายสอดแทรกในบางครั้งที่ต้องการเน้นให้นักเรียนเข้าใจยิ่งขึ้น
 - 2.4 ให้นักเรียนชักถาม แสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับคำศัพท์ประโยคหรือวัฒนธรรมต่าง ๆ

2.5 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปคำศัพท์และโครงสร้างประโยคที่พบในวิดีโอทัศน์ ครูอธิบายการใช้คำศัพท์และประโยคต่าง ๆ เพิ่มเติม รวมทั้งอธิบายเกี่ยวกับเนื้อหา ความหมาย ความแตกต่างทางวัฒนธรรม และการใช้ภาษาที่ถูกต้อง เหมาะสม ตามสถานการณ์และโอกาสอันควร

2.6 ขั้นการฝึกทักษะการใช้ภาษา โดยการจัดกิจกรรมฝึกการเขียนรู้ เพื่อให้ได้ทักษะทางภาษาทั้งสี่ทักษะคือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

3. ขั้นการประเมินผล โดยการสังเกตความถูกต้องในการใช้ภาษาท่าทางต่าง ๆ ของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรมที่ครูกำหนดให้ และการตรวจผลงานจากแบบฝึกหัดที่นักเรียนทำ

ละครย่อยทางวัฒนธรรม หมายถึง การแสดงบทบาทจากบทละครที่เป็นบทสนทนาสั้น ๆ ซึ่งแสดงจบภายใน 3-7 นาที อาจมีการจัดฉาก ใช้อุปกรณ์การแสดง เครื่องแต่งกาย หรือไม่มีก็ได้ เป็นการแสดงที่ดูแล้วได้คติของสังคม มีปรัชญา และปัญหาของมนุษย์ เป็นการแสดงที่ให้ประสบการณ์รองที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริง

การสอนโดยใช้การแสดงละครย่อยทางวัฒนธรรม หมายถึง กระบวนการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ด้วยการสอดแทรกความรู้ทางวัฒนธรรม โดยใช้การแสดงละครย่อยทางวัฒนธรรม ที่ผู้วิจัยเขียนขึ้นเองเป็นบทสนทนาสั้น ๆ จำนวน 1-3 ฉาก ใช้เวลา 3-7 นาที มาประกอบการสอน ซึ่งผู้แสดงอาจมีการจัดฉากและใช้อุปกรณ์ เครื่องแต่งกาย หรือไม่ใช้ก็ได้ เป็นการสอนที่ผู้วิจัยนำแนวคิดของ คอปเป้ (Koppe, 1983) มาประยุกต์ตามขั้นตอนดังนี้

1. การตั้งจุดประสงค์ ครูผู้สอนกำหนดจุดประสงค์วัฒนธรรมเพิ่มเติมในจุดประสงค์การเรียนรู้

2. การดำเนินการสอน

2.1 ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน โดยการสนทนา ชักถาม ใช้ภาพประกอบหรืออธิบายเพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียน

2.2 ขั้นเตรียมนักเรียนก่อนการแสดงละครย่อยทางวัฒนธรรม โดยครูบอกจุดสำคัญของเนื้อเรื่อง ตั้งคำถามไปสู่จุดสำคัญหรือตั้งคำถามสรุปความสำคัญของเรื่องเป็นต้น

2.3 ให้นักเรียนกลุ่มที่ได้รับมอบหมายในการแสดงแต่ละครั้งฝึกซ้อม การออกเสียง การใช้คำพูด ท่าทางต่าง ๆ โดยครูเป็นผู้ให้คำแนะนำและฝึกซ้อม

2.4 ขึ้นแสดง ให้กลุ่มผู้แสดง แสดง กลุ่มนักเรียนที่เหลือเป็นผู้ชม ซึ่งการสอนแต่ละครั้ง นักเรียนทุกคนจะมีโอกาสได้เป็นผู้แสดง

2.5 ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปคำศัพท์ และโครงสร้างประโยคที่ใช้ ในบทละคร ครูอธิบายการใช้ศัพท์และประโยคต่าง ๆ เพิ่มเติม รวมทั้งอธิบายเกี่ยวกับเนื้อหา ความหมาย ความแตกต่างทางวัฒนธรรม การใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมตามสถานการณ์และ โอกาสอันควร

2.6 ขึ้นการฝึกทักษะการใช้ภาษา โดยการจัดกิจกรรมฝึกการเรียนรู้ เพื่อให้ได้ทักษะทางภาษาทั้งสี่ทักษะ คือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

2.7 ขึ้นการประเมินผล โดยสังเกตความถูกต้องในการใช้ภาษา ท่าทางต่าง ๆ ของนักเรียนขณะปฏิบัติกิจกรรมที่ครูกำหนดให้ และโดยการตรวจผลงานจาก แบบฝึกหัดที่นักเรียนทำ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อ สื่อความหมายโดยใช้ทักษะต่าง ๆ เช่น ฟังประโยคและเขียนได้ อ่านเรื่องแล้วอธิบายได้ ดูภาพแล้วบรรยายได้ สามารถใช้ประโยคที่มีความหมายตรงตามความต้องการในสถานการณ์ ต่าง ๆ ได้ เป็นต้น รวมทั้งความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของภาษาอังกฤษและสามารถใช้ได้ถูกต้อง เช่น รู้ความหมายและใช้คำศัพท์ ใช้ประโยคได้ถูกต้อง โดยวัดได้จากผลคะแนน ของนักเรียนที่ได้จากการทำแบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยภาคปฏิบัติซึ่งเป็นข้อสอบ การฟังและพูดแบบประโยคถาม-ตอบ โดยครูถามและนักเรียนตอบ ทำการทดสอบนอกเวลา และภาคความรู้เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ใช้เวลาในการทดสอบ 60 นาที ภายหลังจากการทดลองได้สิ้นสุดลง โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิด ให้ 0 คะแนน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หมายถึง นักเรียนที่กำลังเรียนอยู่ในระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 โรงเรียนวัดโชติทายการาม อำเภอ ดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
2. เลือกตัวอย่างประชากร ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2536 โรงเรียนวัดโศดิกายการาม สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอคำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี จำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 25 คน โดยการนำคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2536 ของนักเรียนทั้ง 3 ห้อง มาหาค่ามัธยิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำมาทดสอบภาวะความแปรปรวนพบว่า นักเรียนทั้ง 3 ห้อง มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากนั้นเลือกกลุ่มทดลองโดยการจับสลากได้ตัวอย่างประชากรคือ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก จำนวน 25 คน เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 เรียนโดยการใช้อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม จากนั้นนำผลคะแนนทั้ง 2 กลุ่มมาทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบว่า นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มนี้มีความสามารถทางการเรียนใกล้เคียงกัน

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ค จำนวน 25 คน เป็นกลุ่มทดลองที่ 2 เรียนโดยใช้การแสดงละครย่อยทางวัฒนธรรม จากนั้นนำผลคะแนนทั้ง 2 กลุ่มมาทดสอบค่าที (t-test) เพื่อทดสอบว่านักเรียนทั้ง 2 กลุ่มนี้มีความสามารถทางการเรียนใกล้เคียงกัน

3. สร้างแผนการสอน สร้างแผนการสอนที่สอนโดยใช้อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม 15 แผน และแผนการสอนที่สอนโดยใช้การแสดงละครย่อยทางวัฒนธรรม 15 แผน รวมทั้งสิ้น 30 แผน แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมของเนื้อหาและกิจกรรม เพื่อการปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องอีกครั้งหนึ่ง

4. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษ จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ ภาคปฏิบัติและภาคความรู้ แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่านชุดเดิมตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความครอบคลุมของเนื้อหา และตรงตามจุดประสงค์เพื่อการปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่ตัวอย่างประชากร เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง

5. เก็บรวบรวมข้อมูล โดยนำแผนการสอนทั้ง 2 ชุดไปทดลองสอนกับนักเรียนที่เป็นตัวอย่างประชากร ดังนี้

5.1 ทำการทดสอบก่อนการเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้น

5.2 ทดลองสอนกับตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม

5.3 ทำการทดสอบหลังการเรียน (Post-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดิม

6. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่ามีซิมิเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วทดสอบค่าที (t-test)

7. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวทางให้ครูภาษาอังกฤษในระดับประถมศึกษาเลือกวิธีสอนที่เหมาะสมไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ

2. เป็นแนวทางในการสร้างแผนการสอน แบบฝึกหัด และสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม

3. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสอนภาษาและวัฒนธรรม